

ESCLETXES DE FREIXENEDA I SALT DE SALLENT

Garrotxa

Del Pla d'en Xurri pel camí del Salt de Bot i retorn pel dels Matxos

Distància	12 km
Desnivell acumulat	858 m
Nivell de dificultat	Moderat
Data	14 de setembre 2018
Cartografia	Editorial Alpina. Puigsacalm-Bellmunt (1:25000)
Recursos consultats	Espeleoindex. www.espeleoindex.com Les Correjades Les Correjades. Ferran Cardona (Exploracions 16, 1993) ICHN (Notícies 177, 2015)
Punts per a GPS	https://ca.wikiloc.com/rutes-senderisme/escletxtes-de-freixeneda-i-salt-de-sallent-28762224

Les Escletxes de Freixeneda són un conjunt de grans esquerdes al bell mig d'una esponerosa fageda, a l'obaga del Serrat de les Bores de la Serra de Freixeneda. Entre el Vidranès a ponent, la Vall d'en Bas a llevant, el Puigsacalm a migdia i la Serra de Santa Magdalena al nord.

Conegudes també com a clapisses, bores, cavorques o *correjades* de Freixeneda, pel mas proper a quin voral s'hi localitzen freixes de fulla gran, amb algun exemplar monumental. O de l'Euga pel fet, segons la tradició, d'haver-se'n-hi esbalçat una.

Situades a l'anticlinal de Sant Privat, tallat sobtadament per la falla d'Amer o del Brugent, són formades per capes de gresos marins fracturats, esberlats pel lliscament (diàclasi) sobre altres de margues. Roques sedimentàries alçades pels plegaments tectònics de l'Eocè (40~50 milions d'anys). El lliscament tant pot produir-se de forma lenta i progressiva com brusca, per fenòmens com l'erosió o moviments tel·lúrics. En aquest darrer cas els terratrèmols de 1427 i 1428, els més importants enregistrats a Catalunya i originats per la falla d'Amer, podrien estar-hi relacionats.

D'altra banda, el Salt de Sallent, per on es precipita la riera homònima, és una altra mostra prou eloqüent de la falla d'Amer, amb un desnivell sobtat de cinc-cents metres sobre la plana.

La forma més fàcil i ràpida per accedir-hi és per ponent, des de Collfred. Però l'itinerari que us proposem ho fa per llevant i té els al·licients afegits de visitar algunes gorgues de la riera de Gorners, salvar el cingle i visitar el Salt de Sallent.

No és un itinerari difícil, a excepció de la zona de les Escletxes, on cal dedicar-hi especial atenció: la irregular distribució i la ubicació entremig d'una densa fageda, ens obliga a esmerçar-hi bones dosis d'orientació. Així com a realitzar curtes grimpades si pretenem visitar-les íntegrament. Especial atenció quan transitem per la part superior on les esquerdes poden tenir una profunditat de deu o més metres. D'altra banda, la confluència de multitud de camins —no tots ressenyats als mapes ni senyalitzats— ens farà estar pendents del GPS per estalviar marrades.

Com a nota complementària destacar la presència massiva, fins aproximadament la cota 1200, de l'arna *Cydalima perspectalis*, una espècie invasora que afecta greument el boix, que d'ençà el 2014 s'ha detectat a la Garrotxa.

Accés

Des de les Preses, per la GIP-5226 en adrecem a Sant Privat d'en Bas i seguim les indicacions a Puigsacalm i Salt del Sallent, entre altres. A l'alçada d'un transformador anem a l'esquerra fins a la zona de lleure del Pla d'en Xurri o dels Pins. Deixem a mà dreta l'accés a l'àrea i continuem uns tres-cents metres per la pista on, abans d'una barrera, hi ha una zona prou àmplia d'aparcament.

Els Pins o Pla d'en Xurri (640m)

Continuem per la pista que discorre pel marge dret hidrogràfic del Gurn i, a uns cinquanta metres, deixem a mà esquerra el camí al Salt de Sallent pel dels Matxos (rètol indicador), per on retornarem, tot creuant el Torrent de les Olletes. Més enllà deixem a la mateixa mà la pista forestal de les Olletes i, tot seguit a l'altre cantó, un camí a ca l'Amat (tot i que podríem fer drecera prenent-lo).

Just abans de creuar a gual la riera de Sallent, deixem a mà esquerra el camí de les Escalles, que baixa directament del Salt i tot seguit baixem a creuar, també a gual, la de Gorners (o de Collfred). L'aiguabarreig d'ambdues rieres dóna pas al riu Gurn, tributari del Fluvià.

Gorgues de ca l'Amat (690m)

La pista creua la riera al punt on forma un bonic gorg. Aigües amunt en trobarem més, que val la pena visitar camí enllà. El una colzada poc més amunt retrobem el camí que hem obviat abans. A la següent colzada deixem la pista, que mena a l'Amat, per un camí ben fressat, pel marge esquerre hidrogràfic (NNE) i un paratge ombrívol on predomina el roure. Trobem un camí a mà dreta que també va a la casa i, prou més enllà, atenyem la Gorga Blava on creuem al marge dret.

Serrat del Pont (755m)

Dos-cents quaranta metres més amunt de la gorga (N) el camí es bifurca. Per l'esquerra s'enfila el del Salt de Bot, que haurem de prendre. Però val la pena continuar recte uns quants metres per l'altre, anomenat dels Pescadors, per albirar de ben a prop una altra bonica gorga.

Si fins ara hem fet una plàcida passejada de suau o, com a molt, moderat pendent, ara ens toca guanyar el cingle de la falla d'Amer pel punt més dèbil del Salt de Bot, seguint el curs d'una torrentera seca. Aviat deixem a mà esquerra un camí paral·lel al nostre i continuem enfilant-nos (ENE) entre llaçades que ens ajuden a superar el pendent. A mesura que guanyem alçària la fageda va prenent presència a la roureda. Per fi sortim a un camí carreter que, seguint-lo a mà esquerra, ens mena al mas Freixeneda.

Freixeneda (1175m)

Mas compost de dos edificis. El principal amb coberta a dues aigües, mig esfondrada, i un altre dedicat a estable, també en estat precari.

Al voltant de la casa hi albirem diversos exemplars de freixe de fulla gran. Un d'ells, a la part de darrera, de considerables proporcions.

Continuem (W) pel camí carreter deixant a mà esquerra el principal d'accés al mas, que prové de la Creu de Freixeneda. Transitarem per entremig d'antigues feixes de conreu o prats de dall, fins a punt on, després de creuar una rasa, el camí fa una doble colzada dins d'un clap boscós, abans d'obrir-se a uns plans.

Plans de la Correjada (1232m)

En aquest punt podem prendre una pista a mà esquerra que puja als Rasos de Freixeneda i ens apropa a les Escletxes pel cantó més oriental. En acabar-hi la visita en seguirem un tram d'aquest camí.

Continuem doncs i creuem els Plans pel bell mig. Just a l'altre cap, quan entrem a la fageda, surt esbiaixadament a l'esquerra un corriol prou evident, marcat amb senyals vermells. Un gran i vetust faig pot servir-nos de referència. Però a l'igual que l'anterior, mena a sector oriental. Continuem doncs per la pista.

Cabana forestal (1255m)

Una gran i precària cabana de fusta, és el punt on abandonem la pista per un camí a mà esquerra senyalitzat amb pintura groga. No és gaire fressat, però solament ens cal pujar seguint els senyals per accedir a les Escletxes.

Escletxes, Clapisses o Bores de Freixeneda o de l'Euga (1275m)

El que segueix és un resum extret de www.espeleoindex.com, per saber-ne més visiteu el lloc i cerqueu *Correjades*.

Es poden distingir tres conjunts d'esquerdes, segons la cota que estan situats. El superior és el més llarg i continu, però també ample i obert.

El central és el més espectacular i de configuració més complexa, sobretot a la part del mig, formant un conjunt d'esquerdes de diferents direccions i fondàries, comunicades entre si. N'hi ha d'estretes i ombrívoles, altres amb tram soterrat i algun pou entremig. A l'extrem oriental hi ha esquerdes separades de la resta.

El conjunt inferior té el tram occidental molt obert i la resta més tancat.

A banda d'aquests conjunts hi ha alguna esquerra aïllada a més baixa cota.

Sortim de les Escletxes pel sector oriental on hi ha el camí que puja dels Plans de la Correjada i el seguim a mà dreta (S). Sortim a una pista que acaba als Rasos de Freixeneda. Els creuem (ESE) sense camí fressat fins on comença de nou el bosc. Poc més amunt una fita senyala un camí a mà esquerra pel que davallem en fort pendent.

Creu de Freixeneda (1280m)

Hi arriba la pista que, provinent de Ciuret, s'adreça al mas Freixeneda. Però no la seguim: prenem un camí (S) senyalitzat amb pintura groga i aviat comencem a davallar decididament en direcció al cingle. Deixem els senyals grocs que segueixen un camí a mà dreta vers el mas de Sallent i continuem pel fil del cingle de la Balma Roja.

Camí de les Escales (1047m)

Cruïlla de camins amb rètols indicadors. Per l'esquerra, passant una tanca, surt el camí de les Escales que davalla el cingle en fortíssim pendent. Per la dreta el que pel mas de Sallent i el coll de Ciuret mena a Vidrà. Nosaltres continuem recte en direcció a Sant Privat pel dels Matxos.

Salt de Sallent (1015m)

Impressionant salt de 125 metres, distància entre el caire del cingle i el Grog del Diable, per on s'escola la riera homònima. Poc més enllà, hi ha una bona balconada per albirar-lo a pleret.

Tan podem continuar per un corriol ran de cingle com per la pista paral·lela, que és el camí de Sallent a Santa Magdalena. Pel corriol sortim a la pista, anem a l'esquerra i la deixem pocs metres més enllà.

Camí dels Matxos (1039m)

Bifurcació indicada. Prenem a l'esquerra el que, a jutjar pel nom, era un antic camí de bast. Encara conserva algun tram empedrat i altres de prou malmesos. Trobarem a banda i banda diverses bifurcacions així com corriols del Vertikalm (quilòmetre vertical). Cal seguir sempre pel més fressat i ample. Especial atenció però quan atenyem el Torrent de les Olletes, on cal baixar propers al torrent, altrament aniríem a parar, prou més enllà, al camí homònim. El camí ens deixa a pocs metres del punt d'inici.